

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
відділення стаціонарного догляду для постійного проживання в селищі
Луків Територіального центру соціального обслуговування (надання
соціальних послуг) Турійської селищної ради**

31.01.2025

м. Луцьк, 2025

I. ВСТУП

У межах реалізації проекту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що здійснюється Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів у складі регіональних груп під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму (далі – НПМ) до місць несвободи, 31.01.2025 регіональною групою НПМ у Волинській області здійснено відвідування відділення стаціонарного догляду для постійного проживання в селищі Луків Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Турійської селищної ради (далі – відділення, заклад).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Пащук Тарас Валерійович, представник громадської організації (керівник регіональної групи національного превентивного механізму у Волинській області);

Шевчук Дар'я Олегівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Заклад знаходиться за адресою: сел. Луків, Турійський р-н, вул. Ковельська, 44.

Відповідно до Положення про Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Турійської селищної ради, одним із завдань центру є надання соціальних послуг відповідно до державних стандартів соціальних послуг. При центрі створене відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання для обслуговування одиноких громадян, до якого на постійне проживання, повне державне утримання приймаються одинокі громадяни похилого віку, одинокі особи з інвалідністю (які досягли 18-річного віку) і на тимчасове проживання одинокі хворі (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більше як чотири місяці), які відповідно до висновку лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я за станом здоров'я не здатні до самообслуговування, потребують постійного стороннього догляду та допомоги, соціально-побутових, соціально-медичних та інших соціальних послуг.

Заклад знаходиться в одноповерховій житловій будівлі (фото 1).

Відділення розраховане на перебування 30 осіб. На момент відвідування у закладі перебувало 24 особи, із яких 12 чоловіків та 12 жінок.

На день відвідування усі підопічні мають укладені декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та отримують медичні послуги, передбачені програмою державних гарантій медичного обслуговування населення у 2025 році, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 22.12.2023 № 1394. Також у закладі проводяться щорічні медичні огляди підопічних.

Бригада екстреної (швидкої) медичної допомоги, зі слів працівників закладу, прибуває до відділу у випадку виклику у встановлений законодавством час.

У приміщенні харчоблоку відсутній неприємний запах, робочі поверхні та посуд чисті.

Працівники, які залучені до робіт у харчоблоці, вчасно проходять медичні огляди, що підтверджено відповідними записами в особистих медичних книжках.

З метою контролю за дотриманням якості та безпечності харчових продуктів при приготуванні і реалізації готової продукції від кожної партії приготовлених страв кухарем відбирається добова проба, що зберігається 48 годин.

У житлових кімнатах проживає від 1 до 2 осіб (фото 2). Природне та штучне освітлення в житлових кімнатах відділення задовільне.

У закладі облаштовано санітарно-гігієнічну кімнату, наявна гаряча вода (фото 3, 4).

Підопічні користуються власними речами, у тому числі мобільними телефонами.

Також підопічні відділення мають можливість вільно розпоряджатися власними пенсійними коштами.

Мешканці відділення забезпечені підгузками та сезонним одягом.

Відділення обладнано пожежною сигналізацією, ведеться облік вогнегасників та забезпечено їх своєчасне обслуговування у відповідності до Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417.

У житлових кімнатах вікна не заґратовані.

Питна вода є у вільному доступі для мешканців.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування НПМ здійснено 19.07.2016, за результатами якого було виявлено такі порушення прав людини:

на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг та житло:

на доступність, зокрема порушення прав осіб з інвалідністю;

на свободу світогляду і віросповідання;

на доступ до інформації та ефективні засоби правового захисту, інші порушення.

За результатами попереднього відвідування НПМ закладу надавались рекомендації:

вжити заходів щодо надання у повному обсязі підопічним соціальних послуг стаціонарного догляду, стандарти яких затверджено наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198;

вжити заходів щодо завершення капітального ремонту приміщення відділення;

вжити заходів щодо організації дозвілля підопічних у відповідності до їх інтересів.

Групою РГ НПМ під час відвідування закладу 31.01.2025 встановлено, що рекомендації надані за результатами попереднього відвідування виконані частковою

Під час відвідування відбулося конфіденційне спілкування із всіма мешканцями та з 3 працівниками установи. Скарг на жорстоке поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних до групи РГ НПМ не надходило.

II. ФАКТИ ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У ході відвідування встановлено, що у відділі відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі оголошення повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт), та абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185 (далі – Критерії діяльності).

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

2. У закладі порушено вимоги Заходів та засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2020 № 1777, які обов'язкові для всіх закладів, що надають соціальні послуги незалежно від форми власності та підпорядкування. Зокрема, у закладі не облаштовані окремі приміщення для ізоляції осіб з інфекційними захворюваннями, що порушує вимогу щодо забезпечення належних умов для своєчасної ізоляції таких осіб і попередження поширення інфекцій серед підопічних та персоналу.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, житло (стаття 48 Конституції України).

3. У ході відвідування закладу групою РГ НПМ встановлено перенаселення в окремих кімнатах відділення, що є порушенням норм житлової площі на одну особу та не відповідає вимогам державних будівельних норм В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2-18:2007).

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Європейської конвенції з прав людини).

4. У житлових кімнатах, у яких проживає більше, ніж одна особа, відсутні ширми для забезпечення приватності під час здійснення індивідуальних гігієнічних процедур.

Зазначене створює умови, за яких неможливе забезпечення приватності підопічним та наявності позитивного терапевтичного середовища, що не відповідає пункту 34 розділу III Стандартів Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводження чи покарання.

Порушення права на ефективні засоби юридичного захисту (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 40, 57, 59 Конституції України).

5. На інформаційний стенді закладу відсутня інформація про права підопічних та правила проживання у відділенні, а також номери телефонів і адреси посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі їх порушення.

Окрім того, для забезпечення права на ефективні засоби правового захисту на стендах має зазначатися актуальна контактна інформація щодо центрів надання безоплатної правничої допомоги та адвокатів, які включені до Реєстру адвокатів та надають безоплатну вторинну правничу допомогу, оскільки мешканці закладу відповідно до статті 14 Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» визначені суб'єктами права на безоплатну вторинну правничу допомогу.

Зазначена інформація має бути розташована у доступному місці, що дозволяє підопічним використовувати її у будь-який час та не залежати від сторонніх осіб.

Порушення права на вільний розвиток своєї особистості (стаття 23 Конституції України).

6. Статтею 23 Конституції передбачено, що кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, у якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості.

У порушення зазначеного права гарантованого Конституцією України, дозвілля мешканців відділення є вкрай обмеженим та зводиться, переважно, до перегляду телебачення або прослуховування радіомовлення.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Територіальному центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Турійської селищної ради забезпечити:

вжиття невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності;

облаштування укриття відповідно до вимог чинного законодавства та дотримання персоналом закладу безпекових заходів під час оголошення сигналу «Повітряна тривога» у регіоні;

дотримання вимог наказу Міністерства соціальної політики України від 23.12.2020 № 847 при укладенні договорів про надання соціальних послуг з підопічними;

облаштування у закладі приміщення ізолятору;

дотримання норм житлової площі на особу відповідно до вимог ДБН В.2.2-18:2007;

проведення ремонтних робіт у житлових кімнатах пансіонату;

облаштування будівлі відділення відповідно до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;

дотримання права підопічних на приватність;

організацію дозвілля підопічних;

розміщення на інформаційному стенді інформації про права підопічних та номери телефонів і адреси посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав, а також актуальну інформацію для отримання підопічними безоплатної правничої допомоги.

Додатки: фотоматеріали на 2 аркушах в одному примірнику.

**Керівник регіональної групи НПМ
у Волинській області**

Тарас ПАЩУК

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

